

ن آینده جهان

یایاها، قطب شمال، فضا، فضای سایبری و جایگزین کردن دلار با یوآن

▼ قدرت فراموش شده

عمق اقیانوس تنها مرزی نیست که شی می خواهد آن را تحت کنترل خود داشته باشد.
اودر سال ۲۰۱۴ هم تمایل خود را برای تبدیل چین به بزرگترین قدرت قطب شمال اعلام کرد. همانند بستر دریا، قطب شمال هم غنی از منابع طبیعی است و شامل ۱۳درصد از منابع نفتی کشف‌نشده، ۳۰درصد از گاز طبیعی کشف‌نشده و ذخایر قابل توجهی از عناصر نادر خاکی است. با آب‌شدن یخ‌های قطبی، این منطقه به خانه جدید کریدورهای کشتی‌رانی همانند آنهایی که در «استانبول بریج» مورد استفاده قرار می گیرند، تبدیل خواهد شد. در گزارش معتبر سال ۲۰۱۸ درباره قطب شمال، پکن وعده داد با توسعه چنین مسیرهایی و سرمایه‌گذاری در منابع وزیرساخت‌های منطقه‌ای، «جاده ابریشم قطبی» را بسازد. این کشور همچنین برای در نظر گرفتن مسائلی مانند تغییر اقلیم و توسعه حقوق کشورهای غیرقطبی، حاکمیت قطبی را بازتعریف کرده است. در این گزارش آمده: «آینده قطب شمال به‌منافع کشورهای شمالگان، رفاه کشورهای غیرقطبی و کل بشریت مربوط می شود. مدیریت قطب شمال نیازمند مشارکت و همکاری تمام‌دینفعان است.»

تمایل پکن به قطب شمال موضوع جدیدی نیست. در سال ۱۹۶۴، چین سازمان دولتی «اداره اقیانوسی دولتی» را تأسیس کرد که دستورالعمل آن شامل اکتشافات قطبی است. تحقیقات مرتبط باقطب در اواخر سال‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ سرعت گرفت. در سال ۱۹۸۹، دولت «موسسه تحقیقات قطبی» مستقر در شانگهای را تأسیس کرد و قابلیت‌های تحقیقات قطبی و همکاری رادر سراسر سال‌های ۱۹۹۰ و اوایل ۲۰۰۰ گسترش داد.

در سال ۲۰۱۳، چین ناظر بدنه حاکم بر «شورای قطب شمال» شد که شامل نمایندگانی از کانادا، دانمارک (که گرینلند را هم شامل می‌شود)، فنلاند، ایسلند، نروژ، روسیه، سوئد و آمریکا و همچنین مردم بومی است. از آن زمان چین به یکی از فعالترین اعضای ناظر در این شورا تبدیل شده است و در مجموعه گسترده‌ای از کارگروه‌ها و نیروهای ضربت مشارکت می‌کند. محققان چینی همچنان استدلال می‌کنند که چین باید نقش بزرگتری در تصمیم‌گیری در مناطق قطبی داشته باشد؛ چون تغییر اقلیم قطب شمال را به مسئله‌ای مربوط به منافع مشترک جهانی تبدیل کرده؛ به این دلیل که شرکت‌های چینی برای کشتیرانی و انرژی در قطب شمال نقشی ضروری دارند. تلاش‌های پکن با مقاومت کشورهای دیگر

روبه‌رو شده است. نگرانی‌های کشورهای شمالگان از وابستگی بیش از حد به سرمایه‌گذاری‌های چینی‌ها و خطرات امنیتی ناشی از آن بیشتر شده است. کانادا، دانمارک، ایسلند و سوئد تعدادی از پروژه‌های قطبی چینی‌ها در مناطق خود را یا رد یا لغو کردند. طبق تحقیقات مرکز بلفر در سال ۲۰۲۵ از ۵۷ پروژه پیشنهادی سرمایه‌گذاری چین در قطب شمال، فقط ۱۸ پروژه فعال هستند. اما در شرایطی که کشورهای دموکراتیک اکثرهای درهای خود را به‌روی سرمایه‌گذاری‌های جدید چینی‌ها بستند، کشور متفاوتی درهای خود را باز کرد: روسیه. از سال ۲۰۱۸، چین و روسیه مشورت‌های دوجانبه خود را در مورد قطب شمال نهادینه کرده‌اند. رابطه آنها پس از حمله مسکو به اوکراین در سال ۲۰۲۲ و زمانی که روسیه از نظر اقتصادی از بقیه کشورهای عضو «شورای قطب شمال» منزوی‌تر شد، نمود پیدا کرد.

از آن زمان، کمپانی‌های چینی معاهداتی را برای توسعه یک معدن ذخایر تیتانیوم و لیتیم و همچنین برای ساخت خط ریلی و بندری در آب‌های عمیق امضا کردند. روی هم رفته قابلیت‌های چین و روسیه برای اکتشاف، تجارت و گشت‌زنی در مناطق قطبی بسیار بیشتر از آمریکا است. چین همچنین از همکاری خود با روسیه استفاده می‌کند تا دسترسی نظامی خود به منطقه را افزایش دهد. حتی از سال ۲۰۲۲، این دو کشور چند مانور مشترک از جمله در دریای برینگ، دریای کوچکی و اقیانوس منجمد شمالی و همچنین یک گشت مشترک هواپیماهای بمب‌افکن در نزدیکی ساحل آلاسکا انجام داده‌اند. پکن و مسکو همچنین با یکدیگر تیم شدند تا بریکس را مستقیماً وارد گفت‌وگوهای قطبی کنند.

▼ جسورانه به جایی برو که هیچ‌کس قبلاً نرفته است

جبهه آخر فضا است. از اوایل سال ۱۹۵۶، چین به‌دنبال این بود که اکتشاف فضایی را به اولویت امنیت ملی خود تبدیل کند. بلافاصله پس از پرتاب ماهواره‌های شوروی و آمریکا در سال‌های ۱۹۵۷ و ۱۹۵۸، مائوزدونگ، رهبر چین اعلام کرد: «مانیز ماهواره خواهیم ساخت.» این کشور سپس به وعده خود عمل کرد و در آوریل ۱۹۷۰، ماهواره دونگ فانگ هنگ ۱ را وارد مدار کرد.

در سراسر سال‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، چین یک برنامه فضایی گسترده را با اهداف علمی، اقتصادی و نظامی ایجاد کرد. در سال ۲۰۰۰، دولت چین اولین گزارش رسمی خود را منتشر کرد و در آن اولویت‌های خود را در فضا تشریح کرد.

این اولویت‌ها شامل استفاده از منابع فضایی، دستیابی به پروازهای فضایی سرشنشین دار و اجرای اکتشافات فضایی با محوریت ماه بود. فضا برای شی هم اولویت ویژه‌ای داشت. اودر سال ۲۰۱۳ گفت: «توسعه برنامه فضایی و تبدیل کشور به یک قدرت فضایی، رویای فضایی است که ما همواره دنبال کرده‌ایم.» در سال ۲۰۱۷، چین نقشه‌راهی را برای تبدیل شدن به «قدرت فضایی پیشرو در جهان تا سال ۲۰۴۵» با دستاوردهای بزرگ برنامه‌ریزی شده‌ای ترسیم کرد.

چین قابلیت‌های پیچیده جنگ فضایی از جمله مجموعه روبه‌رشدی از ماهواره‌های شناسایی، ارتباطی و هشدار اولیه را توسعه داده است. از بیش از ۷۰۰ ماهواره‌ای که چین در مدار قرار داده، بیش از یک‌سوم برای اهداف نظامی استفاده می‌شوند.

▼ سخت‌افزار و قدرت سخت

چین می‌خواهد از تسلط فیزیکی فراتر رود. شی جین‌پینگ همچنین می‌خواهد پکن بر قلمرو سایبری حکومت کند. در طول دوران تصدی شی، چین به یک قدرت مخابراتی تبدیل شده است. رئیس‌جمهور چین در دوران ابتکار جاده ابریشم دیجیتال در سال ۲۰۱۵ باعث شد دو شرکت مخابراتی چینی، هواوی و شرکت زدتی‌ای ZTE را دست‌کم ۴۰درصد از بازار تجهیزات ارتباطات جهانی بر اساس درآمد، به‌دست آورند.

برای چین، تعیین استانداردها نه‌تنها به‌معنای تضمین موفقیت‌های تجاری بلکه به‌معنای ایجاد هنجارهای سیاسی و امنیتی مطلوب نیز هست. پیشنهاد چین برای معماری جدید اینترنت به‌نام IP جدید، نمونه‌ای از این موارد است. در سال ۲۰۱۹، هواوی، چاینا موبایل، چاینا یونیکوم و وزارت صنعت و فناوری اطلاعات چین به‌طور مشترک IP جدید را به گروه مشاوره استانداردسازی مخابرات به‌نام «اتحادیه بین‌المللی مخابرات» ارائه کردند. به‌گفته‌فایننشال تایمز، مقامات چینی استدلال کردند که پروتکل کنترل انتقال اپروتکل اینترنت، سیستم امروزی برای مسیریابی و ارائه داده‌ها نمی‌تواند از خواسته‌های اینترنت در آینده مثل گزینش گسترده خودروهای اتوماتیک پشتیبانی کند. فراتر از جنبه‌های فنی، رهبران چینی باور دارند که اینترنت فعلی بر اساس پروتکل‌های طراحی‌شده آمریکا ساخته شده است و منعکس‌کننده یک سیستم حاکمیتی به‌رهبری آمریکا است که با منافع پکن هم‌سو نیست. اما IP جدید کنترل دولتی را در خود جای می‌دهد؛ از جمله خاموش کردن شبکه را برای مقامات اصلی آسان‌تر می‌کند.

▼ رنمینی به‌جای دلار

یکی از آخرین ستون‌های باقی‌مانده از سلطه جهانی آمریکا، نقش محوری دلار در اقتصاد جهان است. دلار همچنان هم ارز غالب در مبادلات و هم ارز ذخیره غالب است. این امر مزایای متعددی را برای آمریکابه‌ارمغان آورد: هزینه‌های پایین‌تر استقراض برای دولت و شرکت‌هایش، امکان محدود کردن دسترسی به معاملات دلاری و تداوم برتری بازارهای مالی آمریکا.

اما چین متعهد است تا با گسترش استفاده از ارز خود، رنمینی، از ارزش دلار بکاهد. در پی بحران اقتصادی جهانی در سال ۲۰۰۹، چین طرح تسویه‌حساب تجاری رنمینی را با انجمن کشورهای جنوب شرقی آسیا، هنگ کنگ و ماکائو اجرا کرد. تلاش‌های اولیه چین برای جهانی کردن رنمینی مورد توجه قرار نگرفت، اما ادامه یافت. این کشور اوراق قرضه با واحد پول رنمینی را معرفی کرد، خطوط مبادله ارزی را با بیش از ۳۰ کشور گسترش داد و بانک‌های تسویه‌حساب را برای تسهیل معاملات رنمینی در مراکز مالی بزرگ تأسیس کرد.

امروزه سیستم پرداخت چین بیش از ۱۷۰۰ بانک را در سطح جهان به‌هم متصل می‌کند. امور مالی جهانی بیشتر از هر حوزه دیگری، زمینه‌ساز تلاش‌های چین برای پیشبرد منافع خود از طریق چارچوب‌های چندجانبه بوده است. پکن از ابتکار کمربند و جاده برای وادار کردن کشورهای شریک به پذیرش رنمینی در قراردادهای استفاده کرده است. برخی از اقتصاددانان چینی حتی از الزام مشارکت‌کنندگان در طرح کمربند و جاده برای تسویه حساب با رنمینی حمایت کرده‌اند. این تلاش‌ها مؤثر واقع شده‌اند: تاژوئن ۲۰۲۵، سهم تجارت کالا‌های دوجانبه چین که با رنمینی تسویه می‌شد، تقریباً به ۲۹درصد رسید.

اماچین همچنین مایل است بدون افزایش استفاده از رنمینی، از دلار فاصله بگیرد و استفاده از ارزهای محلی را گسترش دهد. در این امر به‌دلیل استفاده انبازاری واشنگتن از دلار و نگرانی‌های کشورهای دیگر درباره پایداری بدهی آمریکایی تاحدی موفق بوده است. مالکیت خارجی از ذخایر آمریکا از ۴۹درصد در سال ۲۰۰۸ به ۳۰درصد در سال ۲۰۲۴ رسید.

شی جین‌پینگ به‌وضوح اعلام کرده است که می‌خواهد نظام بین‌المللی را به‌روشی تغییر دهد که بازتابی از منافع اقتصادی، سیاسی و امنیتی چینی‌ها باشد. اومی خواهد چین در بهره‌برداری از بستر عمق دریا، قطب شمال و فضا پیشرو باشد. اومی خواهد پروتکل‌های اینترنتی جدیدی ایجاد کند که کنترل دولتی را پایه‌ریزی می‌کند. اومی خواهد سیستم‌مالی جهانی را بسازد، در آن سرمایه‌گذاری و تجارت کند به‌گونه‌ای که آمریکا و دلار نتوانند بر آن تسلط پیدا کنند. برای درک این اهداف، پکن سال‌ها، در اکثر موارد دهه‌ها، در هدایت سطح فوق‌العاده‌ای از منابع دولتی و خصوصی، توسعه سرمایه‌انسانی، تلاش برای تصرف‌نهادهای موجود و توسعه نهادهای جدید وقت گذاشته است. شاید مهم‌تر از همه این است که پکن استمرار داشته است. این کشور منتظر فرصت مناسب می‌ماند، تا تکتیک‌های خود را تطبیق می‌دهد و از فرصت‌ها برای کسب سود در صورت بروز، استفاده می‌کند.

ترجمه: یاسمن طاهریان

سیاستمداران

استعفای نایب رئیس شاپاک

دیوید زینی، رئیس دستگاه امنیت عمومی اسرائیل اعلام کرد که با استعفای معاونش با نام مستعار (س)، پس از ۳۰ سال خدمت در این سازمان موافقت کرده است. رسانه‌های اسرائیلی مدعی شدند که رئیس شاپاک با معاون خود توافق کرده است که پس از تثبیت اوضاع، وی از سمتش کناره‌گیری کند. گفته می‌شود انگیزه اصلی این اقدام، ناراضایی نایب‌رئیس شاپاک از نادیده گرفته شدن در فرآیند انتخاب رئیس جدید و همچنین اختلافات عمیق با مدیریت فعلی بر سر مسائل کلان و مفصلی امنیتی است. نتانیا‌هو در انتصاب «دیوید زینی» به‌عنوان رئیس شاپاک، اقدام به‌هیچ‌گونه هماهنگی با ستاد کل ارتش یا مشاور نظامی خود نکرد. تصمیمی که به گفته منابع صهیونیستی، «شوک» بزرگی برای فرماندهی عالی نظامی به همراه داشت. پیش‌تر نیز «رونن بار» رئیس پیشین شاپاک، به‌دلیل اختلافات جدی با بنیامین نتانیا‌هو و فشارهای ناشی از شکست‌های امنیتی، ناگزیر از ترک سمت خود شد.

نقص فنی هواپیمای رئیس ستاد ارتش لیبی

شامگاه سه‌شنبه مقامات ترکیه و لیبی اعلام کردند هواپیمای مقامات ارشد نظامی لیبی اندکی پس از برخاستن از آنکارا سقوط کرد و محمدعلی الحداد، رئیس ستاد کل ارتش لیبی و چهار نظامی ارشد دیگر این کشور کشته شدند. رسانه‌های ترکیه اعلام کردند که این جت خصوصی (فالکون ۵۰) نقص الکترونیکی را به برج مراقبت گزارش کرده و درخواست فرود اضطراری داده بود. «برهان‌الدین دوران» رئیس اداره ارتباطات ریاست‌جمهوری ترکیه در پیامی در شبکه اجتماعی نوشت: «این هواپیما سه‌شنبه شب در ساعت ۲۰:۱۷ از فرودگاه اسن‌بوغا در آنکارا به مقصد طرابلس پرواز کرد و در ساعت ۲۰:۳۳ ختمه پرواز اعلام‌و وضعیت اضطراری به دلیل نقص برق کرده و خواستار فرود اضطراری شدند.» به گفته دوران، مرکز کنترل هوایی، مسیر هواپیما را دوباره به سمت فرودگاه اسن‌بوغا هدایت کرد و تدابیر لازم برای فرود اتخاذ شد اما هواپیما در ساعت ۲۰:۳۶ از صفحه‌رادار ناپدید و ارتباط با آن قطع شد.

آمریکا به دنبال فتح گرینلند نیست

جف لندری، فرستاده ویژه رئیس‌جمهور آمریکا، در بحبوحه ادعاهای واشنگتن بر گرینلند گفت که کاخ سفید آماده گفت‌وگو با مردم این جزیره است. اومدعی است که هدف ترامپ، فتح و تصرف گرینلند نیست. لندری در گفت‌وگو با فاکس نیوز گفت: «من فکرمی‌کنم بحث ما باید با مردم واقعی گرینلند، با گرینلندی‌ها باشد. (باید دید) آنها چه می‌خواهند؟ ببینید، ایالات متحده همیشه یک کشور پذیرا بوده است. ما برای حمله به کسی یا می‌دانید، برای تصرف کشور کسی به آنجا نمی‌رویم.» لندری در ادامه علاقه کشورش به گرینلند را با این جمله توضیح داد که این جزیره مدت‌هاست که از اکنون توجه ژئوپلیتیکی خارج بوده است، یعنی در زمانی که چین فعالیت فزاینده‌ای در آن‌جا نشان داده بود و درحالی‌که اروپا، به گفته او، منطقه را نادیده گرفته بود. جف لندری همچنین مدعی شد که آمریکا، به‌عنوان قوی‌ترین اقتصاد جهان، راهی سریع برای تضمین امنیت گرینلند ارائه‌می‌دهد.

آگهی مفقودی

برگ سبز سند کمپانی و تسلسل اسناد محضری خودرویی سواری پیکان آنوجرمدل ۱۳۵۷ رنگ سفید روغنی شماره موتور ۵۸۱۱۹۴۵۸۱۸ شماره شاسی ۵۵۴۷۴۵ شماره پلاک ۵۶ ایران ۷۸۵ ص ۱۹ به نام مهدی حسنعلی پور دریا کناری مفقود و از درجه اعتبار اساقط می‌باشد.